

Uit de collectie van Kunst in Huis

JOLIEN COLLEN

De collectie van Kunst in Huis doorpluizen staat garant voor een avontuurlijke tocht langs verrassend beeldend werk, vaak van jong, opkomend talent. Artistiek leider Claudine Hellweg tipt in Kunstletters een kunstenaar met beloftevol werk. Deze keer: kersverse aanwinst Jolien Collen.

Een tekenpotlood, een graveernaald of een goeie hoeveelheid klei: in het atelier van Jolien Collen krijgen ze allemaal een evenwaardige plek. Al is tekenen duidelijk haar grote liefde. De ene keer gaat dat tekenen snel en impulsief, de andere keer kiest ze bewust een techniek die vraagt om stilstand. Het wordt doorheen het gesprek al snel duidelijk: tekenen is voor haar een manier om haar gedachten vorm te geven.

Jolien: 'Eigenlijk is mijn werk een kluwen. Ik ga intuïtief aan de slag en krabbel impulsief de dingen neer die in me opkomen. Sommige van mijn concepten zoals de 'Vouwtekeningen' en de 'Denkplaten' roepen dat ook bewust op. Pas achteraf kijk ik hoe ik met die tekeningen aan de slag kan gaan, of welke elementen uit die tekeningen ik interessant vind. Maar evengoed heb ik ook een duidelijke boodschap in gedachten als ik een concreet idee van begin tot eind uitwerk.'

Om die boodschap te kunnen overbrengen, gebruikt Jolien vaak kabouters. Als deze kleine mannetjes met punthoedjes opduiken, raken ze in haar werk thema's aan als vergankelijkheid, tijd en menselijke interactie. Of het nu in een titel van een werk is, of getekend op kotszakjes. 'Het was nooit echt de bedoeling om rond kabouters te werken,' vertelt Jolien. 'Ik gebruik ze als personages in mijn tekeningen. Ze vertalen persoonlijke kwesties die ik anders moeilijk kan uitleggen of in woorden kan vatten. Ze slagen er in om op korte tijd een zwaar thema heel speels en luchtig te maken.'

Verder kom je er al snel achter dat tekenen voor Jolien een manier is om de snelheid van haar gedachten vast te leggen. Die drang komt het best tot zijn recht in haar 'Denkplaten': werken waarbij Jolien vertrekt van een verse etsplaat waar ze rechtstreeks en zonder voorstudie, in krast. 'In mijn 'Denkplaten' probeer ik al tekenend te zoeken naar een overzicht', vertelt ze. 'Tekenen doet me hoofd- van bijzaak onderscheiden. Daardoor heb ik sneller vat op mijn gedachten en kan ik sneller aan de slag. Het opzet van die 'Denkplaten' is niet om een verhaal te vertellen, maar ze vatten wel rechtstreeks mijn denken en mijn plezier voor het tekenen.'

Doorheen de 'Denkplaten' zie je hoe Jolien speelt met de directheid van tekenen. Zo staat een kleine, onzekere aanzet naast en daadkrachtige lijn of zie je waar ze een element schrapt of overtekende. 'Hoewel alles heel impulsief en snel getekend lijkt, bespeel ik in deze reeks ook de traagheid van het medium waarin ik het uitwerk,' vult Jolien aan. 'Een ets maken, vraagt om een zekere techniciteit waardoor je niet meteen in een handomdraai resultaat hebt. Je moet er echt je tijd voor nemen. Die wisselwerking vind ik interessant.'

Douchen of nie?, mixed media, 2020, 100 x 150 cm.

In hetzelfde rijtje horen haar 'Vouwtekeningen' thuis: grote vellen papier die ze vouwt tot ze de grootte van een A4'tje hebben en die ze als een schetsboek in haar rugzak kan meenemen. 'Ik teken graag terwijl ik onderweg ben', vertelt ze. 'Voor de 'Vouwtekeningen' werk ik meestal op verschillende vellen tegelijk. Hoewel ze aan elkaar grenzen, hou ik geen rekening met wat er al op de andere bladen getekend staat. De toevalligheden als ik het geheel openklap, vind ik net zo interessant. Ze tonen hoe mijn hoofd op dat moment werkt, en welke linken ik leg.'

Kijk je verder in het werk van Jolien, dan vind je ook heel wat keramiek terug. Maar wat opvalt is dat het porselein hier meer is dan enkel en alleen de ondergrond van haar tekenen. 'Ik startte met het werk 'Hoofdzaken' vanuit het idee om een tekenachtige lijn die ik eerder al getekend had op een 'Denkplaat',

om te zetten in drie dimensies. Mijn tekeningen zijn objecten en mijn objecten zijn soms tekeningen. In dat opzicht ligt er voor mij weinig verschil tussen tekenen met een potlood of tekenen met klei. Al moet ik toegeven dat toen ik me tijdens mijn opleiding Vrije Kunsten in het keramiekatelier begaf, me niet had gerealiseerd dat een kleiwerk een voor- en achterkant heeft (lacht).'

Tijdens het gesprek wordt duidelijk dat Jolien niet meteen haar inspiratie put uit grote kunstenaars, noch uit grote verre reizen. Die vindt ze wel in voorwerpen die ze rondom zich ziet, in persoonlijke gesprekken, in een (voor haar) stom liedje op de radio. 'Bovendien is ook de handeling van het tekenen heel inspirerend. Soms kan ik meteen inspiratie omzetten in een werk, soms doe ik er een paar jaar over om iets te vertellen. Ook over het twijfelen gaat veel tijd.'

Claudine Hellweg (Kunst in Huis) :

'Jolien Collen nam afgelopen maart deel aan onze open call, waar we haar met veel plezier hebben geselecteerd. Haar kabouters die soms sprakeloos zijn in haar tekeningen en soms geen blad voor de mond nemen, zijn een heerlijk soort hofnar in het heden. Maar natuurlijk draait het niet om de kabouters in haar werk. Persoonlijk ben ik gefascineerd door de veelzijdigheid waarmee Jolien het medium tekenen inzet. Niet in de laatste plaats omdat ze de etsplaat als een vel papier gebruikt om op te tekenen. Er is nog veel te vernieuwen in de grafiek. Zonder dat de technische beheersing het einddoel is, geeft ze de ets techniek in haar oeuvre een rol die een eigen beeldende waarde toevoegt.'

Tekst: Zoë Hoornaert

Kut Conversatie, potlood, harde grond, zachte grond, 24 x 32cm, 2016.

JOLIEN COLLEN

°1991

Woont en werkt in Destelbergen.
Studeerde Vrije grafiek aan LUCA
School of Arts Gent.